

Beste mensen,

Vier jaar geleden kwam ik tijdens een dialoogavond in gesprek met mensen van Surinaamse en Antilliaanse afkomst over de slavernij.

Wat mij tijdens dit gesprek vooral duidelijk werd was, dat slavernij weliswaar van alle tijden is, maar dat de slavernij zoals die op het Westelijk Halfrond heerste op een essentieel punt afweek van al die andere vormen van slavernij. Hij was namelijk gebaseerd op een van de meest verderfelijke vormen van racisme. Een die de slachtoffers eerst hun mens zijn ontnam en, doordat ze niet meer werden beschouwd als mensen, vervolgens als koopwaar konden worden verhandeld.

Maar wat de meest onuitwisbare indruk op mij gemaakt, is het besef dat dit racisme sluimerend nog steeds voortleeft. Ook als we oprecht dit racisme ver van ons willen werpen, moeten we erkennen dat het als het ware in onze genen zit. En dat dit niet zonder consequenties is: kijk maar naar de werkloosheidscijfers en het opleidingsniveau van de jongeren. Die cijfers zijn niet te verklaren uit werkervaring of intelligentie. Het heeft ook te maken met het sluimerende racisme dat in ons allemaal voortwoekert, of we willen of niet.

Het vieren van het einde van de slavernij op 1 juli, zowel de administratieve afschaffing in 1863 als de feitelijke in 1873 – de mensen moesten immers nog 10 jaar gratis op de plantages blijven werken ter compensatie van de plantage-eigenaars – moet en mag dan ook niet alleen een feestje zijn voor zwarte mensen. Het moet een datum zijn waarop we met elkaar terugkijken naar wat de slavernij heeft gelegitimeerd en welke gevolgen dat tot op de dag van vandaag heeft.

Pas als we met elkaar eerlijk met deze feiten om willen en kunnen gaan, dan kunnen we deze bladzijde uit onze geschiedenis omslaan. En dan is er ook een reden voor een feest van zwart en wit samen, omdat we dan vieren dat we samen naar de toekomst kijken waarin we met elkaar een samenleving willen opbouwen zonder het gif van racisme.

Amsterdam, 1 juni 2013
Eddy Linthorst